

DŹWIGNIA

PRZEMYSŁOWO-HANDLOWA ILLUSTROWANA.

Wychodzi we Lwowie 2 razy na miesiąc 1-go i 15-go z okolicznościowymi dodatkami

Organ oficyalny Krajowego Towarzystwa Kupców i Przemysłowców, tudzież Towarzystwa Kupców i Młodzieży handlowej we Lwowie.

Rok V. 1898.

Redakcya Lwów ul. Jagiellońska, 17. Administracya Rynek, 9.
Wydawca i odpow. redaktor *Zygmunt Korosteński.*

Nr. 8. Lwów — Kwiecień.

PRENUMERATA z PRZESYŁKĄ WYNOSI:
W Austro-Węgrzech kwartalnie 1 zł. w. a. — W Niemczech 2 marki
Zeszyty pojedyncze do nabycia w biurach gazet i księgarniach.

OGŁOSZENIA PRZYJMUJE ADMINISTRACYA
Warunki ogłoszeń podane są w każdym numerze po końcu tekstu.

Treść Numeru przy końcu tekstu.

Wspierajmy chrześcijański handel i przemysł!

OD REDAKCYI.

Nieszczęśliwy wypadek w rodzinie redaktora — mianowicie śmierć brata, zdolnego przemysłowca, ś. p. Wacława; nawał pracy nad pomysłami technologicznymi i zawód ze strony wielu P. T. Prenumeratorów, którzy zalegają z opłatą i gorzkim czynią zawód redaktora czasopisma fachowego w Galicyi — sprawia, że Nr. ten wychodzi i spóźniony i w połowie objętości.

Najnowsze przepisy i rozporządzenia co do Statystyki Stowarzyszeń przemysłowych.

Cechy krakowskie otrzymały z tamtejszego Magistratu następujący okólnik:

„Wysokie c. k. Ministerstwo handlu reskryptem z dnia 30. listopada 1897. L. 43.459 ogłosiło przepisy, wedle których stowarzyszenia przemysłowe obowiązane będą utrzymywać szczegółowe wykazy statystyczne, przedstawiające obraz działalności swojej, ze względu na postanowienia noweli do ust. przem. z 23 lutego 1897. Dzpp. Nr. 63, zmieniającej częściowo dotychczasowe przepisy o stowarzyszeniach przemysłowych, oraz ze względu na wprowadzone w życie z dniem 1 stycznia 1898 sądy polubowne przy stowarzyszeniach przemysłowych, oparte na przepisach nowej procedury cywilnej.

Wskutek okólnika Wysokiego c. k. Namiestnictwa z 18. stycznia 1898 l. 114,777/97 Magistrat podaje do wiadomości Stowarzyszeń przemysłowych treść powyższego reskryptu ministeryalnego, a mianowicie przepisy o czynnościach, jakie w myśl tego reskryptu przypadną do wypełniania Stowarzyszeniom przemysłowym, przy czem się nadmienia, że formularze wykazów, jakimi Stowarzyszenia przemysłowe mają się posługiwać. dostarczone będą Stowarzyszeniom w swoim czasie w odpowiedniej ilości, skoro zostaną w porozumieniu z Izbami handlowemi i przemysłowemi przetłómaczone na język polski.

„W szczególności wedle powołanego na wstępie reskryptu Wysokiego c. k. Ministerstwa handlu, rozchodzi się obecnie o wszechstronne przedstawienie statystyczne działalności Stowarzyszeń przemysłowych na zasadzie jednolitych arkuszów pytań i formularzy i umożliwienie w ten sposób tak administracyi państwa, jakoteż prawodawstwu ocenienia, czy i o ile w organizacyi i działalności Stowarzyszeń przemysłowych zachodzą jeszcze usterki i niedostatki i w jaki sposób dałyby się one usunąć. Do tego rodzaju zbadania działalności Stowarzyszeń istnieje obecnie o tyle uzasadniony powód, ile że z jednej strony z wprowadzeniem w życie noweli do ust. przem. z 23. lutego 1897. Dzpp. Nr. 63 wydano postanowienia zmieniające częściowo przepisy dotychczasowe o stowarzyszeniach a mające na celu wydatniejszą działalność tychże korporacyi, z drugiej zaś strony od dnia 1. stycznia 1898 r. zaprowadzono sądy polubowne przy Stowarzyszeniach przemysłowych, które mają funkcyonować na zasadzie nowych postanowień ustawowych. względnie statutowych — a to wedle udzielonych przez Wysokie c. k. Ministerstwo handlu statutów wzorowych. Zamierzone przez Wysokie c. k. Ministerstwo handlu zbadanie działalności Stowarzyszeń przemysłowych, ma być ograniczone na szczupły zakres, ażeby z tego tytułu ani tym korporacyom, ani też władzom przemysłowym nie nakładać zbytecznego ciężaru; ma ona tylko te szczegóły i regularne sprawozdania, do których Stowarzyszenia przemysło-

we i tak z natury dotyczącej działalności, względnie w myśl specyalnych przepisów ustawowych są obowiązane, ująć w ścisłą formę, która umożliwiłaby, zrobione co do poszczególnych stowarzyszeń spostrzeżenia, statystycznie przedstawić. Z jednej strony rozchodzi się o wprowadzenie w życie i działalność sądów polubownych Stowarzyszeń, z drugiej zaś strony o owe wykazy, które stowarzyszenia wskutek postanowienia §. 115 *b*. 1877 Dzpp. Nr. 63 corocznie mają dostarczać władzom przemysłowym.

Wskutek tego będą Stowarzyszenia obowiązane używać następujących, w 5 egzemplarzach sporządzonych formularzy, a mianowicie:

„*A)* Dziennika co do działalności sądu polubownego w stowarzyszeniu;

„*B)* Wykazu, dotyczącego wyboru, składu i kosztów sądu polubownego Stowarzyszenia;

„*C)* Zamknięcia rachunkowego co do dochodów i wydatków Stowarzyszenia;

„*D)* Wykazu stanu majątkowego Stowarzyszenia;

„*E)* Wykazu co do zarządu istniejących przy Stowarzyszeniach zakładów i fundacyi.

Bliższe wskazówki co do przedsięwzięcia potrzebnych wpisów zawarte są w samych że formularzach. Zresztą zauważa Wysokie c. k. Ministerstwo handlu jeszcze co następuje:

„1. Stowarzyszenia przemysłowe otrzymają formularze za pośrednictwem władz przemysłowych, a to na razie *na przeciąg lat trzech;* formularze te nadesłane będą władzom przemysłowym wprost z c. k. drukarni państwowej w Wiedniu.

„2. Dziennika co do działalności sądu polubownego używać mają Stowarzyszenia od dnia 1 stycznia 1898 i z treścią wykazu dotyczącego wyboru i składu sądu polubownego dokładnie się obznajomić, tak, ażeby wypełnienie tego ostatniego formularza z końcem roku nie przedstawiało żadnej trudności.

„Wypełnione przez Stowarzyszenia formularze A) i B) mają być z końcem roku przesłane właściwej Izbie handlowo-przemysłowej, która wypełnione formularze ma najpierw zbadać, a następnie potrzebne do ogólnego przeglądu wykazy zestawić i Wysokiemu c. k. Ministerstwu handlu przedłożyć.

„3. Zamknięcie rachunkowe dochodów i wydatków Stowarzyszenia, mają Stowarzyszenia już na rok 1897 ułożyć według formularza C) i w myśl §. 115 b) noweli do ust. przem. przedłożyć Władzy przemysłowej I. instancyi. Do tego zamknięcia rachunkowego należy dołączyć wykaz stanu majątku, a to pierwszym razem wedle stanu z dniem 31. grudnia 1897 (Formularz D) oraz wykaz zarządu istniejących przy Stowarzyszeniu zakładów i fundacyi za rok 1897 (Form. E).

„Jako rok rachunkowy przyjąć należy na przyszłość rok kalendarzowy. Gdyby które z Stowarzyszeń nie mogło dostarczyć powołanych co dopiero wykazów, ponieważ nie posiada potrzebnych zapisków, w takim razie ma ono uskutecznić tylko potrzebne zestawienie stanu swego majątku, jakoteż majątku zakładów i fundacyi z dniem 31. grudnia 1897, natomiast zaniechać ma wpisów co do zarządu majątku w ciągu roku 1897.

„4. Izby handlowo-przemysłowe mają być przez władze przemysłowe wezwane, ażeby w ciągu trzech miesięcy po otrzymaniu okólnika, weszły możliwie z każdem Stowarzyszeniem swego okręgu w bezpośrednie stosunki (przez swych członków, urzędników Izby lub osobnych mężów zaufania), i aby przy tej sposobności pouczyły organa Stowarzyszenia o znaczeniu i treści wszystkich formularzy (o zarządzie finansowym i o sądach polubownych) i o zakładaniu, względnie o potrzebnych ulepszeniach ksiąg. Nadto polecono wezwać Stowarzyszenia, ażeby nie wypełnione dotychczas wpisy co do zarządu w ciągu roku 1897 dodatkowo uskuteczniły i uzupełniły, — ewentualnie, gdyby to było już niemożebne — niemożność przedłożenia tych dat za rok 1897 stanowczo stwierdziły.

„Co do formularzy dla sądu polubownego mają Izby działać także wyjaśniająco, dla roztrzygnięcia kwestyi, które kategorye robotników uważać należy za pomocników w myśl rozdziału VII. ustawy przemysłowej a tem samem za uczestników stowarzyszenia.

„5. Zwraca się uwagę Stowarzyszeń, że dostarczyć się mające przez nie wykazy dla celów urzędowych muszą być zachowane, i że dlatego byłoby pożądanem, aby sporządzały dla swych własnych celów dokładne odpisy z tychże wykazów — na co także Izby mają w swoim stosunku do Stowarzyszeń baczną zwrócić uwagę, — jak zresztą mają im być dla ich informacyjnej działalności udzielane wskazówki ze strony Władz do Stowarzyszeń w ich całkowitej osnowie.

„6. Do przedkładania w myśl §. 115 b) ust. przem. władzom przemysłowym sprawozdań o zgromadzeniu dorocznem i wyborze przełożeństwa, nie będą wydane osobne formularze. Stowarzyszenia mają jednak w powyższych sprawozdaniach każdorazowo wykazywać:

liczbę uprawnionych do głosowania członków w czasie zgromadzenia, liczbę obecnych, porządek dzienny i powzięte uchwały. Sprawozdania te mają być po zrobionym użytku urzędowym przez Władze przemysłowe Izbom jak najspieszniej przesyłane, a przez nie w myśl wskazówek wydać się mających przez Wysokie c. k. Ministerstwo handlu zużytkowane.

„O tem zawiadamia się równocześnie także tutejszą Izbę handlową i przemysłową.

Kraków dnia 1. marca 1898.

Podobny okólnik otrzymają także inne stowarzyszenia przemysłowe naszego kraju od swych władz przemysłowych.

Pytamy jednak, *czy nie za wcześnie tyle statystyki* — w kraju, gdzie przemysł z takim trudem się dźwiga.

Należałoby domagać się, aby prowadzenie statystyki — jeśli ma być na seryo pojęte — na okres trzechletni pozostawiono na razie *dobrej woli* stowarzyszeń!

Z komisyi krajowej
dla spraw przemysłowych.

W dniu 20 z m. odbyło się posiedzenie krajowej komisyi przemysłowej pod przewodnictwem marszałka Hr. Stan. Badeniego.

Po odczytaniu i przyjęciu do wiadomości sprawozdania z czynności stałej sekcyi administracyjnej za czas od 15. listopada 1897. do 20. marca 1898. referował Dr. A. Zgórski prośby o pożyczki z funduszu przemysłowego. Po przeprowadzeniu dyskusyi uchwalono udzielić pożyczek następujących:

Towarzystwu powroźniczemu w Radymnie i ślusarskiemu w Swiątnikach po 3 000 zł. a. w, Tow. tkackiemu im. Św. Sylwestra w Korczynie 4.000, Towarzystwu nieustającej wystawy wyrobów stolarskich w Krakowie 4.800 zł. a. w. i czterem innym przedsiębiorstwom przemysłowym w ogólnej kwocie 43.500 zł. a. w. razem 58.300 zł- a. w.

Następnie na podstawie przedstawionego przez Radcę J. Frankiego wniosku komisyi administracyjnej uchwalono, ażeby fundusz przemysłowy wziął udział w kapitale akcyjnym założonego we Lwowie I. Galicyjskiego Towarzystwa akcyjnego dla przemysłu chemicznego kwotą 10.000 zł. z tem zastrzeżeniem, że wpłata powyższego udziału nastąpić ma po wypłaceniu przyzwolonych pożyczek.

P. J. *Rotter* referował imieniem sekcyi administracyjnej zasady dalszego zakładania i administrowania szkół przemysłowych uzupełniających w kraju w porozumieniu z Radą szkolną krajową i oparty na tych zasadach nowy projekt statutu normalnego dla tych szkół, który porządkuje cały ten dział szkolnictwa w porozumieniu z rządem. Wnioski jego przyjęto z poprawkami rozszerzającemi zakres władzy autonomicznej w nadzorze nad temi szkołami.

Następnie uchwalono od lipca b. r. urządzić dwuletni kurs garncarski w Rzcie (pow. Rawski) tudzież jesienny kurs szewski w Krakowie; wyrażono uznanie p. Celewiczowi za gorliwość w kierownictwie niedawno co odbytego kursu szewskiego w Krakowie i uchwalono udzielić zasiłki: a) towarzystwu powroźniczemu w Radymnie na częściowe pokrycie kosztów objazdu instruktora w celu pozyskiwania odbiorców; b) trzem abituryentom szkoły tkackiej w Łańcucie na sprawienie własnych krosien tkackich; c) zasiłki stypendyjne dla uczniów szkoły kamieniarsko-rzeźbiarskiej w Horzycach w Czechach, kursu elektrotechnicznego w Wiedniu, szkoły dla przemysłu artystycznego przy Muzeum sztuk i przemysłu w Wiedniu i wychowańcowi szkoły sukienniczej w Rakszawie na naukę apretury sukien.

Poruszano też sprawę t. z. krajowej agencyi dla wyrobów przemysłu „krajowego“ lecz uznano ją za nie dojrzałą do obrad i całkiem słusznie, gdyż jest to kwestya, której nie można załatwiać bez wysłuchania głosu ogółu kupców i przemysłowców chrześcijańskich w kraju.

NADESŁANE.

Wydział Cechu rzeźnickiego we Lwowie poczuwa się do miłego obowiązku złożyć publiczne podziękowanie wszystkim, którzy się przyczynili do tego, że przy uroczystościach cechowych i uroczystych obchodach, może już cech wystąpić z insygniami swemi.

W pierwszym rzędzie dziękujemy ofiarodawcom na rzecz cechowego sztandaru, a nie możemy tu pominąć tej sposobności, aby nie podnieść zarazem z uznaniem, że sztandar wykonany z prawdziwym artyzmem, wyszedł z pracowni W. Pani *Felicyi Lewickiej* (ul. Dominikańska L. 1.), której za wzorowe wykończenie misternej roboty — należne składamy podziękowanie.

Uprzejme dzięki raczą też przyjąć chrzestni rodzice sztandaru, a w szczególności W. Pani *Teofila z Sidorowiczów Nikolicz*, która jako córka byłego Członka naszej korporacyi, nie tylko przyjęła na się obowiązki chrzestnej matki sztandaru, ale nadto ofiarowała znaczniejszą kwotę na sprawienie tradycyą uświęconych bereł cechowych.

Berła te w myśl wskazówek udzielonych przez W. Pana Dr. A. Czołowskiego wyszły z artystycznej pracowni bronzowniczej W. P. *Sknurzila* (ul. Halicka L. 15).

Zarówno projektantowi jak wykonawcy składamy uprzejme podziękowanie, a W. Pani Nikolowiczowej jeszcze raz za dar szczodry dziękujemy słowy „Bóg zapłać“.

Wydział Cechu rzeźnickiego.

OGŁOSZENIA.

STANISŁAW DZBAŃSKI, inżynier.

Rządowo upoważnione

Biuro patentowe i techniczne

Lwów — ul. Akademicka l. 14.

WYJEDNYWANIE patentów na wynalazki we wszystkich państwach europejskich i zamorskich POŚREDNICTWO *w sprzedaży i zakupnie wynalazków, względnie patentów i w sprzedaży fabryk.*

Urządzenia mechaniczne dla torfowisk. — Kolejki polne i linewkowe. Urządzenie wapienników, cegielni, hut szklannych, etc. do opału torfem. Urządzanie lodowni, rzeźni etc z izolacyą torfową.

Medale z wystaw za własne wynalazki i urządzenia.

WINO

stołowe, białe i czerwone **1 litr 52 ct.** poleca handel **Alberta Szkowrona** we Lwowie, Plac Maryacki 7.

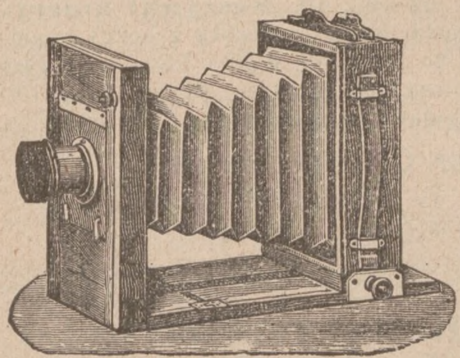
Edmund Brodkowski

Lwów, ulica Batorego L. 22.

poleca

APARATY i WSZELKIE PRZYBORY

do fotografii zawodowej, naukowej i amatorskiej.

Niżej cen wszystkich firm krajowych i zagranicznych. Przy zakupnie aparatu udziela się praktycznej nauki z gwarancyą, że pierwsze nawet zdjęcia wypaść muszą bardzo dobrze.

Cenniki gratis i franco.

Wyłączna sprzedaż dla Galicyi i Bukowiny **płyt Weisbrod & Comp.** w Frankfurcie. — Jeneralne zastępstwo aparatów fotograficznych Rud. A. Goldmanna w Wiedniu dla Galicyi, Bukowiny, Królestwa Polskiego i W. Księstwa Poznańskiego, tudzież zastępstwo znanej światowej fabryki R. Hüttig & Sohn w Dreźnie.

Jako specyalność polecam

Aparaty momentalne,

którymi wykonane zdjęcia **nie potrzebują żadnego retuszu** i stanowią największą przyjemność każdego inteligentnego człowieka tak na wsi jak i w mieście.

Aparat „Venus“

służy do zdjęć portretów, grup, widoków i t. d. **Daje obrazy wyraźne**, czyste, o wielkiej głębokości.

Liczne dowody uznania są w moim handlu do przejrzenia 2—3

Browar w Staremsiole **Romana hr. Potockiego** poleca 2—6 **PIWO WYSTAŁE** w każdej ilości od 12 do 100 liter w beczkach.

KANTOR WYMIANY

c. k. up. gal. akc. Banku hipotecznego

Kupuje i sprzedaje wszelkiego rodzaju papiery wart. i monety po kursie dziennym najdokładniejsz. nie licząc żadnej prowizyi.

Jako dobrą i pewną lokacyę poleca :

4% listy hipoteczne koronowe
4½% listy hipoteczne
4% listy hipoteczne premiowane
4% listy Towarz. kredytowego ziemskiego
4½% „ Banku krajowego
4% listy Banku krajowego
5% obligacye komunalne Banku krajowego
4½% pożyczkę krajową galicyjską
4% pożyczkę krajową galicyjską koronową
4% pożyczkę propinacyjną galicyjską
5% „ „ bukowińską
5½% pożyczkę węgierskiej kolei państwowej
4½% „ propinacyjną węgierską
4% węgierskie obligacye indemizacyjne
i wszelkie renty austryackie i węgierskie

które to papiery, jako też inne Kantor wym. Banku hip. zawsze nabywa i sprzedaje **po cenach najkorzystniejszych.**

Uwaga: Kantor wymiany Banku hipotecznego przyjmuje od P. T. kupujących wszelkie **wylosowane a już płatne miejscowe** papiery wartościowe, tudzież **zapadłe kupony za gotówkę, bez wszelkiego potrącenia** zaś **zamiejscowe** jedynie za potrąceniem rzeczywistych kosztów. 3 12

Do efektów, u których wyczerpały się kupony, dostarcza nowych arkuszy kuponowych, za zwrotem kosztów, które sam ponosi.

Galic. Bank kredytowy

począwszy

od dnia 1. lutego 1890

wydaje

4% Asygnaty kasowe

z 30-dniowem wypowiedzeniem i

3½% Asygnaty kasowe

z 8-dniowem wypowiedzeniem

wszystkie zaś znajdujące się w obiegu 4½% **Asygnaty kasowe** z 90-dniowem wypowiedzeniem oprocentowują się **począwszy od 1. maja 1890 po 4%** z 30-dniowym terminem wypowiedzenia.

8—24 ***Dyrekcya.***

„Perkun“ Spółka kom. F. Pietsch, Fabryka maszyn, odlewarnia żelaza, kotlarnia dla robót żelaznych i miedzianych we Lwowie, Żółkiewskie, ul. św. Marcina l. 11. w własnych realnościach. Stacya kolei : Lwów — Podzamcze.

Z drukarni Szczęsnego Bednarskiego we Lwowie, Rynek, L. 9.